

USAID
ОТ АМЕРИКАНСКИЯ НАРОД

Укрепване на съдебната система 1999 – 2007

ААМР насърчава дейности за постигане на прозрачност, компетентност и ефективност на съдебната система в България.

Снимка на корицата:

Председателят на Върховния касационен съд (ляво), посланикът на САЩ в България (вторият отляво) и председателите на съдилища в Пловдив на откриването на новия Информационен център, м. ноември 2006 г.

ИУСС и работата на съдилищата

Мисията на Инициативата за укрепване на съдебната система (ИУСС) на Американската агенция за международно развитие (ААМР) е да подкрепя работата на съдилищата, за да могат те да защитават българските граждани и Конституцията. Темида, изобразена тук на стъклопис в Министерството на правосъдието, символизира основния демократичен принцип, гарантиран от добре работещите и ефективни съдилища: справедливостта.

В работата на Американската агенция за международно развитие със съдилищата в България участваха повече от тридесет души – членове на екипа на Инициативата за укрепване на съдебната система и Проекта за развитие на съдебната система, като тя бе направлявана от няколко ръководители.

Майкъл Фриц, директор на мисията ААМР/България

Джийн Гибсън, завеждащ отдел "Демократично развитие и местно самоуправление" ААМР/България

Ейдриън Хюрик, президент Ийст Уест Мениджмънт Институт

Марк Дитрик, старши правен консултант Ийст Уест Мениджмънт Институт

Кен Стюарт, директор Инициатива за укрепване на съдебната система на ААМР

Инициатива за укрепване на съдебната система и Проект за развитие на съдебната система на ААМР

1999 – 2007

Американската агенция за международно развитие (ААМР) поставя укрепването на съдебната система в сърцевината на помощта, която предоставя на България. Инициативата за укрепване на съдебната система (ИУСС) на ААМР и нейният предшественик – Проектът за развитие на съдебната система (ПРСС) – са основните инструменти за подобряване на възможностите на съдебната система да предоставя услуги по-ефективно, прозрачно, отговорно и предвидимо. Осъществени от Ийст Уест Мениджмънт Институт (ИУМИ), инициативите стъпват върху предходни постижения на ААМР и възнамеряват да оставят след себе си съдебна система, която работи в съответствие с принципите на съвременната съдебна администрация и управление на делата, с по-високо квалифицирани хора и подобро обществено доверие.

Целта на ААМР е изграждането на независима съдебна власт, която защитава правата на гражданите и на частните организации, привлича чуждестранни инвестиции, гарантира ефективността на пазарната система и създава правната и регулативна среда, необходима за устойчиво икономическо развитие.

ИУСС и ПРСС възприеха многостранен подход към работата, в която се включиха всички нива на съдебната власт – на национално ниво и по места, и изградиха важна част от наследството на ААМР като например Националния институт на правосъдието и тридесет съдилища-модели. Инициативите се съгласуват в тясно сътрудничество с други донори като Европейския съюз, фондацията “Отворено общество” и Световната банка.

Национална конференция на магистратите

Над 1500 български магистрати – съдии, прокурори и следователи – се събраха през м. ноември 2006 г. на първата по рода си Национална конференция на магистратите в България. Тя бе открита от президента на България и посланика на САЩ и в нея взеха участие водещи фигури от всички клонове на съдебната власт, както и представители на Народното събрание и кабинета на министър-председателя на страната. Конференцията се състоеше от двадесет работни сесии за всички магистрати, като целта беше да се обърне публично внимание на постиженията на съдебната власт и все още нерешените въпроси пред нея.

Националната конференция на магистратите бе изградена по примера на двете Национални конференции на съдиите, които се проведоха през 2004 г. и 2005 г. Първата от тях бе финансирана от ААМР, а следващите конференции разчитаха на сериозно организационно партньорство с българските съдебни институции и съвместно финансиране чрез събирането на такса за участие и средства от ААМР.

По-професионална съдебна власт

Работата на ААМР за укрепване на съдебната власт в България се основава на широка мрежа от партньорства със съдилища по места, съдебни институции, професионални организации, изпълнителната и законодателната власт, медиите и гражданското общество. В същото време, усилията с българските партньори намират отражение и в съвместната работа с институции на Европейския съюз и други американски организации.

Основната цел на всички проекти е изграждането на по-професионална съдебна власт – такава, която работи със съвременни системи за съдебна администрация и управление на делата, която е добре обучена и която предприема аналитичен подход към реформите във всички съдилища с цел постигане на повишена ефективност.

Пример за успех

Един от стратегическите подходи на ИУСС и ПРСС е използването на примери с цел насърчаване на стремежа към подобрене в съдебната система в България. Голяма част от работата бе с 32-те съдилища-модели и съдилища-партньори, но също така и с Висшия съдебен съвет в качеството му на мост между тези съдилища и останалите. Интензивно се работи и с Националния институт на правосъдието (НИП) като основната институция, която предоставя обучение. В проектите акцент се постави и върху плановете за обучението по места, с помощта на които съдилищата в цялата страна могат да се свържат с НИП чрез обучителите – съдии и съдебни служители – по места.

Петима председатели на съдилища-партньори на ИУСС по време на представяне на Националната конференция на съдиите през 2005 г., посветено на текущата работа на съдилищата, ръководени от тях, по Плана за подобряване на работата на съда.

Откритост, прозрачност, отчетност

Демократичните принципи, които направляват работата на ИУСС и ПРСС, се въплъщават по различни начини и в много области на дейност. Резултатът са съдилища, които се характеризират с повече откритост, прозрачност и отчетност.

Методите за “отваряне” на съдилищата включват: подобряване на отношенията с адвокатските колегии и гражданското общество; програми за работа с обществеността, в които участват училища; модел за подбор и наемане на кадри, при който се обявяват свободните работни места и процесът на провеждане на събеседване; подобряване на връзките с медиите по места. Част от интензивните програми за работа с медиите на ИУСС и ПРСС са обученията на съдии и журналисти, многогодишната регулярна работа със съдебните пресаташета и пътуванията за журналисти – като това посещение в съдебната палата във Велико Търново, по време на което интервю дава председателят на Окръжния съд.

По-добри съдилища в България

В основата на работата на ААМР за осъществяване на съдебната реформа са положени усилията за подобряване на съдебната администрация. На районно ниво ААМР разработи добри практики на съдебна администрация чрез съдилищата-модели и съдилищата-партньори, като специално внимание се обръща на намаляването на забавянето на делата и създаването на прозрачност. На национално ниво ААМР работи за укрепването на стратегическия и управленски капацитет на Висшия съдебен съвет, за да може той да работи като национална служба за съдебна администрация, което го поставя в центъра на усилията за реорганизиране на съдебната система.

Деловодителите в съдебната палата във Велико Търново вече имат съвременни компютърни системи за управление на делата и обучения за обслужване на граждани. Резултат е: информация се предоставя по-бързо, по-точно и по-ефективно.

Години на труд и миг на признание

Съдилищата, които работят с ПРСС и ИУСС, станаха част от програмата, като участваха в тежка процедура, в която кандидатите бяха повече от сто съдилища от цялата страна. След разглеждане на документите и посещения на място, бяха избрани 32 съдилища на три вълни от 1999 г. насам. Те работиха няколко години с български и американски адвокати, съдии и специалисти по съдебна администрация.

Работата изисква редовни срещи, посветени на конкретни области в процеса на подобряване на работата на съда, чести посещения за наблюдаване на напредъка, тримесечни отчети и – най-важното – преобразуването на съдилищата в по-съвременни, ефективни и прозрачни институции. На снимката се вижда как председателите на Окръжните и Районните съдилища във Варна и Добрич получават плакети за съдилища-модел в знак на признание за добре свършената работа.

Съдилища-модели и съдилища-партньори

Ключовият елемент в работата на ИУСС и ПРСС е подобряването на съдебната администрация в определени съдилища в страната. Началото бе положено с пилотните съдилища-модели през м. август 2000 г. ПРСС и ИУСС работиха като партньори общо с 32 съдилища-модели и съдилища-партньори за подобряване на работата им, на уменията на съдиите и съдебните служители, на прозрачността и предоставяните услуги. Резултатите от програмата включват намаляване на забавянето на делата, по-добри връзки с общността и повишено доверие в съдилищата.

Планът за подобряване на работата на съда

През 2003 г. ПРСС разшири работата си с първите единадесет пилотни съдилища и включи и съдилища-партньори, като започна да използва подробния модел за съдебна реформа, наречен План за подобряване на работата на съда. Той обхваща 26 ключови области и позволява на съдилищата да възприемат агресивен, аналитичен и дългосрочен подход в основните области на модернизирани на съда.

Планът за подобряване на работата на съда обхваща разнообразни дейности, които варират от съвременните автоматизирани системи за управление на делата до укрепване на връзките между съда и адвокатурата, по-добри системи за подреждане на делата, табели и обучения за съдебните служители.

На национално ниво ИУСС и ПРСС подкрепят усилията на Висшия съдебен съвет с оглед подобряване на управленския капацитет, както и на процеса на оценяване на работата на магистратите и прилагане на дисциплинарни процедури. През 2007 г. ВСС оказва съдействие чрез разширяването на програмата за съдилища-партньори и работи директно за осъществяване на реформи в четири съдилища.

Пилотните съдилища-модели като Софийския апелативен съд са първа стъпка за разширяването на Програмата за съдилища-модели и съдилища-партньори. Реорганизирането на службите в типа "услуги на едно гише" прави съдилищата по-ефективни.

Да се “включим”

Една от необходимите стъпки за модернизирването на българските съдилища е помощта в областта на информационните технологии. Чрез ПРСС и ИУСС Американската агенция за международно развитие предостави на съдебната система милиони долари под формата на хардуер, софтуер и обучения. Работата в областта на информационните технологии включва интензивни обучения, в които участваха над хиляда души през годините, както и редовното оказване на помощ от офисите на ПРСС и ИУСС в София.

Паралелен аудиозапис на съдебни заседания

Използването на оборудване за паралелен аудиозапис на съдебни заседания започва първоначално в осем съдебни зали и по-късно обхваща повече от петдесет. На всеки съд се предоставя необходимият хардуер, включително компютър и микрофони за всяка страна в съдебния процес, и специален многоканален софтуер, създаден за работа в съдебна зала и водене на конферентни записи. Аудиофайловете се обработват със софтуера, което позволява по време на заседанието да се добавят бележки за обозначаване на веществените доказателства или за индексирание на свидетелските показания. Резултатът е воденето на по-точни протоколи, по-лесно преглеждане на протоколите и по-професионално провеждане на съдебните процеси.

Опитът с използването на оборудването е положителен за съдилищата, адвокатите и страните по делата, като така се повишава откритостта и прозрачността в съдилищата и точността на съдебните протоколи. Използването на компютърно и звуково оборудване представлява финансово достъпен и устойчив начин за подобряване на прозрачността, ефективността и точността на съдебните процедури в съдилищата в България.

Информационни технологии

Някои от ключовите области на съдействие са: автоматизираната система за управление на делата (АСУД) и сървърите за нея, компютърни конфигурации, разработване на Интернет страници на съдилища за подобряване достъпа на обществеността, оборудване за водене на паралелен аудиозапис на съдебни заседания с оглед постигане на по-точни протоколи, както и техника за демонстрация на вещественни доказателства с мултимедийно оборудване към нея. Резултатът са съвременните и ефективни съдилища, съдебните служители, които разполагат с нужните средства за предоставяне на по-добро обслужване на гражданите, както и възможността ръководителите да проследяват по-лесно движението на делата и процеса на правораздаване.

Служители на ИУСС на ААМР (в центъра и вдясно) помагат на Окръжен съд – Шумен при инсталирането на системата за паралелен аудиозапис в съдебна зала.

Денят на завършването

Завършването на интензивното шестмесечно задължително обучение в Националния институт на правосъдието е само началото за стотици младши съдии и младши прокурори, които излизат от залите на Института. Какво им предстои: една година и половина обучение на място в съответните съдилища и прокуратури в цялата страна. Чак тогава “новото поколение магистрати” стават пълноправни съдии и прокурори. Първият випуск осъществи този преход през м. април 2007 г. – без много фанфари, но с усещане за отговорност за предстоящите предизвикателства. Както отбеляза един от новите прокурори: “... в прокуратурата протича революция отдолу нагоре.”

Национален институт на правосъдието

След осем години работа с ПРСС, ИУСС и партньори от Европейския съюз Националният институт на правосъдието (НИП) израсна като напълно устойчива българска институция. Той е и най-добрата институция за обучения за съдебната система в Източна Европа. НИП е част от наследството, което ААМР оставя, като той вече е законодателно уреден, получава държавно финансиране и предоставя изискваното двугодишно обучение за всички новоназначени съдии и прокурори. През първите шест месеца всички те посещават обучения в НИП. След това, в продължение на една година и половина, те са младши съдии или младши прокурори и работят под ръководството на магистрат-наставник. Самите наставници също се обучават в НИП и получават възнаграждение от Института.

В допълнение към началното обучение всяка година НИП предоставя обучения на стотици съдии, прокурори, следователи, съдебни служители и други лица, работещи в съдебната система, по програмата за текущо обучение. Взети заедно началното и текущото обучение обхващат широк диапазон от важни теми, като тук се включват и новото ръководство за прокурори-обучители с 41 модула, и обученията за професионални умения на съдебни секретари, въвеждането в правото на ЕС и второто ниво на това обучение. Резултатът към 2007 г. е: две сгради, над 10 000 участници в обучения, откриване на нов Учебно-информационен център и библиотека, както и нова програма за обучения в съдилищата по места, която допълва усилията на магистратите-кореспонденти.

НИП се радва на огромен успех по редица причини. Като цяло устойчивостта му почива на вниманието, което се отделя на разработването на програми и учебни планове, стратегическото планиране, теорията за обучение на възрастни и интензивната работа с обществеността, за да може НИП да е в съзвучие с най-новото и най-доброто в съдебната система в България.

Тук съдебни служители се учат как да използват програмата "PowerPoint" за създаване на презентации, за да подобрят уменията си за преподаване.

Добре обучени обучители

Обучаването на хиляди по-компетентни и професионални съдии, прокурори и съдебни служители не е единствената мисия на Националния институт на правосъдието. От самото начало създателите на НИП осъзнават, че обучението на обучители е в основата на изграждането на ефективна и устойчива институция. НИП поема ангажимент – чрез стратегическия си план, вътрешните си правила и структурата на учебната програма – да гарантира, че обучителите владеят принципите за водене на обученията.

За тази цел НИП направи следното: 590 души завършиха обучението на обучители; има екип от обучители – съдии, прокурори и съдебни служители – които обучават своите колеги от съдебната система как на свой ред да водят обученията; в повечето окръжни съдилища и прокуратури са определени магистрати-кореспонденти с цел институционализиране на възможността за използване на обучените обучители.

Скромно начало

Началото на Националния институт на правосъдието в България е поставено през 1999 г. като неправителствена организация, наречена Център за обучение на магистрати. Центърът се помещава на тавана в сградата на президентството. В малката стая има няколко бюра, три компютъра, четирима души и копирна машина, но няма прозорци. С течение на годините Центърът става институция с държавно финансиране, която е законодателно уредена и която има две сгради, над петдесет служители и повече от 10 000 души участвали в обученията – съдии, прокурори и съдебни служители.

Като погледнем отвъд финансирането, сградите и служителите, най-ценното в НИП е неговият систематичен подход към разработването и провеждането

на програми. НИП е част от устойчивото наследство на ААМР, защото вече е уреден в законодателството и финансиран от държавата, както и заради следното:

- обучени са над петстотин обучители;
- обучителната програма се актуализира редовно;
- има обхватна система за оценяване;
- стратегическото планиране е предвидено в законодателството;
- в програмите е интегрирана теорията за обучение на възрастни.

Скромната първоначална инициатива за подобряване на професионалното развитие на съдебната система се възползва от широки партньорства със САЩ, Европейския съюз и български организации. НИП вече е най-добрата институция за обученията в съдебната система в цяла Източна Европа.

Финансиране на НИП

Пряко финансиране от ААМР	Проект за развитие на съдебната система (ПРСС) на ААМР	Инициатива за укрепване на съдебната система (ИУСС) на ААМР	Ийст Уест Мениджмънт Институт (ИУМИ)
Годишно финансиране			
1999	45 717 щ.д.		
2000	91 434 щ.д.	226 348 щ.д.	
2001	91 434 щ.д.	156 776 щ.д.	
2002	91 435 щ.д.	113 669 щ.д.	90 000 щ.д.
2003			75 000 щ.д.
→ Начало на финансирането от Република България			
2004		230 000 щ.д.	
2005		112 000 щ.д.	
2006		60 000 щ.д.	
2007		178 000 щ.д.	
Общо	320 020 щ.д.	496 793 щ.д.	165 000 щ.д.
Общо за периода 1999-2007: 1 561 813 щ.д.			

Разширяване на обхвата на НИП

Чрез програмата за магистрати-кореспонденти НИП изгради система за обучение на местно и регионално ниво, която допълва обученията, провеждани в София. Този механизъм на организация укрепва дейността, тъй като позволява да се отговори на конкретните нужди от обучение. Институтът допълнително разшири програмата през 2007 г., като пое плановете за обучение на съдилищата по места, създадени от ИУСС. Така само през 2007 г. НИП подпомогна новата вълна обучения по места в деветнадесет града в България.

Обучения на съдилищата по места

Макар НИП да е мястото, където са събрани добрите практики от ААМР, ЕС и български експерти, помощта от ПРСС и ИУСС е насочена и към обученията по места в цялата страна. С обученията по информационни технологии за системни администратори на съдилища, обученията на съдии за работа с медиите и националните конференции на съдиите, които се провеждат в София, ПРСС и ИУСС полагат сериозни усилия за предоставянето на обученията за съдебната система, в които се използват най-добрите методи за преподаване на възрастни. Резултатите показват, че над 7000 души освен участниците в обученията към НИП са посетили обученията, организирани от ААМР за съдебната система. В националните конференции на съдиите и магистратите се включиха над 3000 души.

От самото начало водещият елемент за ПРСС и ИУСС е насърчаването на устойчивост в обученията. По своята същност самото обучение е процес на повишаване на устойчивостта. Според философията на ПРСС и ИУСС уроците и методите на устойчивост следва да се вградят в разработването на обученията, като трите основни стъпки в този процес са: 1) обучение на партньори на място, като бъдещите обучители наблюдават процеса; 2) обучението се провежда отново, но съвместно с бъдещите обучители; 3) бъдещите обучители вече водят обученията, като сега първият обучител е вече част от аудиторията. Резултатът за ААМР е следният: над 200 души са обучени да използват методиката на обучение, като те са бъдещите специалисти и обучители за съдебната система.

По линия на плановете за обученията на съдилищата по места ИУСС подпомогна организирането на десетки индивидуализирани обучения, които се стремят да отговорят на конкретните нужди на съдилищата. Една от основните цели на тези обучения на ИУСС е да се постави акцент върху важни теми от областта на наказателното право като корупция, пране на пари и трафик на хора. На това обучение в Пловдив през 2006 г. съдии обсъждат работата по дела, свързани с организираната престъпност. По-късно Управителният съвет на НИП пое цялата програма за обученията на съдилищата по места, включително изискването част от обученията да са на теми по сложни наказателноправни въпроси.

Гарантиране на независимостта на съдебната власт

Интензивната работа с българските съдилища и развитието на институциите, предоставящи обучение, не могат да постигнат много, ако законите, които гарантират независимостта на съдебната власт, не са защитени. Ето защо една от основните мисии на ИУСС бе да използва и защити успехите, постигнати по отделните програми, като насърчи подобрения в ключовите закони за съдебната система, а именно Закона за съдебната власт и Конституцията на България. На тази снимка Кен Стюарт, директорът на ИУСС, участва във форум, посветен на предложенията за изменения на Конституцията. Форумът бе част от поредицата национални форуми по въпроси като бюджета на Висшия съдебен съвет и предложенията за уреждане на достъпа на гражданите до информация. Форумите, финансирани от ААМР, бяха първите по рода си в България и обединиха трите държавни власти, като предизвикаха и широк интерес от страна на медиите към важните въпроси за независимостта на съдебната власт.

Застъпничество за законодателни промени

За да се гарантира, че съдебната реформа има възможно най-голям обхват, една от важните дейности на ИУСС е участието в разработването и прилагането на ключови законодателни актове. ИУСС подкрепи законодателния и нормотворчески процес с участници както от обществеността, така и от частния сектор, по отношение на реформата в ключови процесуални и материални закони. Доброто прилагане на законодателството способства и насърчава цялостните процеси, свързани с върховенството на закона. ИУСС работи с водещи организации в държавните власти чрез финансирането на проекти на стопански организации, академични формирования, неправителствени организации и мисловни тръстове, които разработиха, защитиха и приложиха законодателни актове и политики, свързани със съдебната власт.

Нели Куцкова, предишен председател на Съюза на съдиите в България, се обръща към един от законодателните форуми, организирани от Инициативата за укрепване на съдебната система на ААМР през 2005 г.

**Партньори на Инициативата за укрепване на съдебната система
Програма за финансиране на проекти
2005 – 2007**

Подкрепа за НПО в цяла България

Като прилага интензивна процедура за кандидатстване и одобряване на проекти, програмата за финансиране на проекти на ИУСС оказва подкрепа на най-творческите и практични подходи за осигуряване на устойчива работа на неправителствени организации със съдилища в България. Бяха финансирани проекти в широк диапазон от области като например програми за гражданско наблюдение на работата на съда, обучения за съдебната система, създаване на законодателни актове, документални филми, пресъздаване на съдебни процеси от ученици, както и изграждане на информационни центрове в съдилищата. ПРСС и ИУСС подкрепиха почти сто проекта, проведени в двадесет населени места в страната.

Програма за финансиране на проекти

Ефективността на краткосрочните съдебни реформи и тяхната дългосрочна устойчивост изискват участието на гражданското общество, което може да бъде мостът между съдилищата и гражданите, на които те служат. В крайна сметка, хората на власт идват и си отиват, а силното гражданско общество предоставя знанията и компетентността да дава информация и насърчава изграждането на добре работеща съдебна система. Една от основните инвестиции на ИУСС е в сектора на правните НПО, като по линия на програмата за финансиране на проекти на ИУСС на АAMP бяха предоставени над 1,5 милиона щ.д. на петдесет и девет НПО, работещи в сектора на правораздаването.

Сред многото организации, получили средства по програмата за финансиране на проекти, са НПО, които работят с бизнеса. Изключително важно е бизнесът да разбира текущите промени в съдебната система – и да настоява за промените, които още не са осъществени – за да се подобри развитието на бизнеса и да се насърчи икономическата справедливост.

Среща с медиите

За страните в преход изграждането на доверие в институциите си остава трудна битка, а няма сфера, в която да е необходимо повече доверие, от отношенията между медиите и съдилищата. ИУСС смело пое предизвикателството с агресивна кампания за информиране и работа с обществеността, част от която бяха и десетина обучения за работа с медиите, предназначени за съдии от цялата страна. Тези обучения събраха председателите на съдилища и техните заместници лице в лице с журналисти в поредица от тридневни семинари, на които се обсъждат теорията на комуникациите, уменията за работа с медиите и разработването на медийни стратегии на съдилищата. Обученията завършват с действителни телевизионни интервюта с всеки участник, подобни на програмата, която е показана тук.

Работа с обществеността

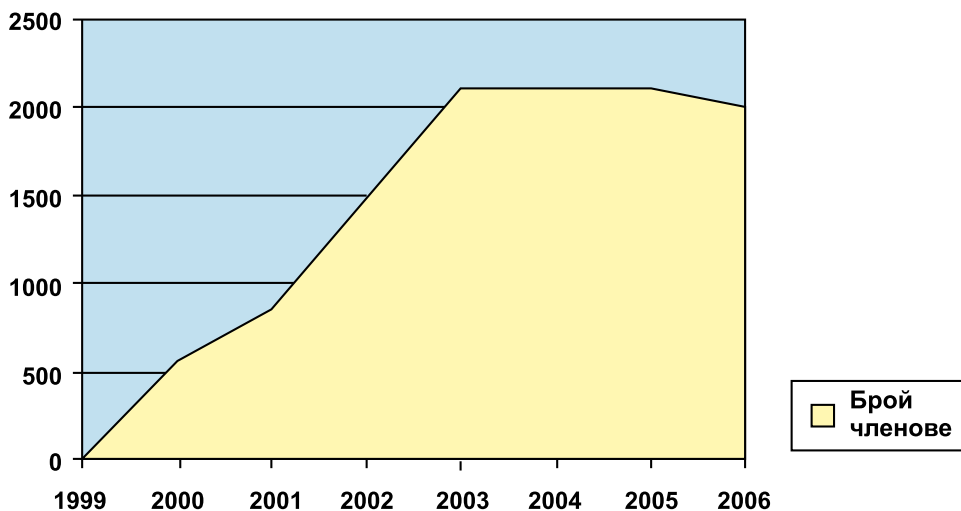
Подобряването на представата за съдебната система е цел, която пронизва всички компоненти на програмите на ПРСС и ИУСС. Силата на съдебната система се крепи на общественото доверие. Така, ААМР работи за повишаване на обществената информираност и доверието в работата на съдилищата с помощта на различни дейности. Подобренията в съдебната администрация, развитието на съдебните институции като ВСС и НИП и установяването на политики и закони се подкрепят и от усилия за повишаване на познанията и доверието в съдебната система. В съответствие с обхватната информационна кампания на ИУСС се организират обучения за говорители на съдебни органи и за медиите, работи се със съдилищата за изграждане на доверие и се подкрепя отразяването в медиите на работата на съдилищата-партньори и съдебните институции. Така, крайният резултат е повишаването на информираността на обществеността и по-висока ангажираност на гражданското общество със съдебните реформи и текущото развитие на съдебната система.

Репортер от телевизия "Европа" провежда интервю с председателя на Върховния касационен съд след пресконференцията на откриването на Втората национална конференция на съдиите в България през м. ноември 2005 г.

Организация в светлината на прожектора: Национално сдружение на съдебните служители (НССС)

Националното сдружение на съдебните служители в България не съществуваше, преди ААМР да му предостави подкрепа. С помощта на ПРСС през 2000 г. организацията започна да се разраства и скоро се превърна в една от най-активните професионални организации в съдебната сфера. НССС организира обучения в страната, защитава трудовите права на членовете си, а наскоро публикува първия по рода си Наръчник на съдебния секретар. НССС е гордост и начин на идентификация за хората, които осъществяват съдебната реформа всеки ден.

Програма в светлината на прожектора: Възстановки на съдебни процеси

Част от медийната кампания на ИУСС е работата с партньори от печатните и електронни медии, както и с “медиите на общността” – възстановки на съдебни процеси с ученици и форум театър. ИУСС осъзнава, че две от важните целеви аудитории при работата с обществеността са младото поколение и по-малките населени места в селски райони. Ето защо в работата се възприе подходът на медиите с участие на зрителите, който помага на младите хора да възприемат по-дълбоко уроците за работата на съдилищата. Едно от средствата са възстановките на съдебни процеси с ученици, които се провеждат с подкрепата на финансирани проекти в училища и съдилища в цялата страна с цел повишаване на информираността на младежите за съдебната система.

Горе: След обстойно проучване и изготвяне на сценарий заедно със съдии, актьорите от форум театъра пресъздават дело за домашно насилие в Националния институт на правосъдието.

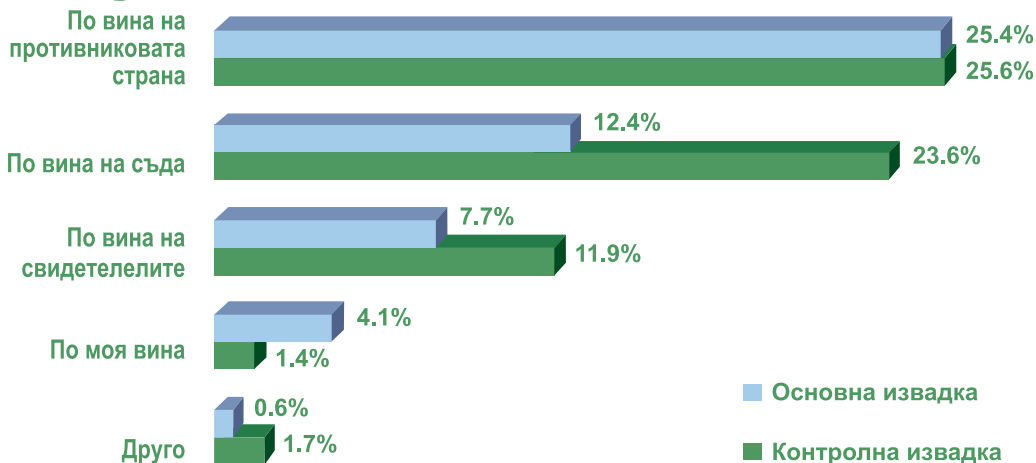
В средата: Двама ученици играят съдебни заседатели заедно с окръжен съдия във възстановка на съдебен процес в Търговище.

Долу: Ученици участват в делото “Червената шапчица” в Съдебната палата в София с помощта на съдия от Софийския районен съд.

По чия вина бяха отлагани заседанията?

Обществената информираност за съдилищата

През 2006 г. ИУСС поръча да се проведе първото национално проучване с повече от 3000 представители на широката общественост и граждани, работили със съда, за тяхната информираност за съдилищата. Един от елементите на изследването, проведено от “Алфа Ризърч”, са разликите в съдебната власт: съдилища, прокуратура и следствие.

На графиката горе е показано мнението на гражданите за причините за забавяне на делата. В градовете, където няма съдилища-модели или съдилища-партньори на ААМР (контролната извадка), гражданите са два пъти по-склонни да обвиняват съда за забавянето. Разликата в мненията показва по-добро разбиране за клоновете на съдебната власт.

Хората, работили със съда, дават по-високи резултати на съдилищата, които работят с ААМР, и в другите ключови области на реформи като организация на съдебния процес, предоставяне на административни услуги и достъп до информация. Резултатите значително надхвърлят статистически значимата разлика от 5%.

Информираност за дейностите на съда

Знаете ли какви са дейностите на съда във Вашия район?

Основна извадка: Да 50% Не 49%

Контролна извадка: Да 31% Не 58%

19% по-висок резултат за основната извадка.

Положително мнение на гражданите, които са имали досег със съда

Организация съдебния процес

Средно за основната извадка: 14% по-високо

Административно обслужване

Средно за основната извадка: 10% по-високо

Достъп до информация

Средно за основната извадка: 15% по-високо

Партньори

Български институции, които работят с Инициативата за укрепване на съдебната система и Проекта за развитие на съдебната система на ААМР, 1999 – 2007 г.

Висш съдебен съвет
Върховен касационен съд
Върховен административен съд

Народно събрание на Република
България
Министерство на правосъдието
Прокуратура на Република България
Национален институт на правосъдието

Съюз на съдиите в България
Национално сдружение на съдебните
служители

Съдилища-модели и съдилища-
партньори:

Окръжен съд – Благоевград
Районен съд – Благоевград
Районен съд – Бургас
Районен съд – Чепеларе
Окръжен съд – Добрич
Районен съд – Добрич
Окръжен съд – Габрово
Районен съд – Габрово
Районен съд – Гоце Делчев
Районен съд – Горна Оряховица
Районен съд – Хасково
Окръжен съд – Кърджали

Окръжен съд – Кюстендил
Окръжен съд – Монтана
Апелативен съд – Пловдив
Окръжен съд – Пловдив
Районен съд – Пловдив
Районен съд – Севлиево
Окръжен съд – Шумен
Районен съд – Шумен
Окръжен съд – Смолян
Районен съд – Смолян
Окръжен съд – Сливен
Апелативен съд – София
Окръжен съд – София
Районен съд – София, Брачна колегия
Районен съд – София, Наказателна
колегия
Окръжен съд – Варна
Районен съд – Варна
Окръжен съд – Враца
Окръжен съд – Велико Търново
Районен съд – Ямбол

Съдилища-партньори на Висшия
съдебен съвет:

Окръжен съд – Ловеч
Районен съд – Сандански
Районен съд – Враца
Административен съд – Ямбол

“Чеки енд Кампъни Кънсълтинг” помогна при създаването на брошурата и организирането на работата с обществеността на Инициативата за укрепване на съдебната система на ААМР.

Съдебната палата в София